

nota

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW, SOCW

Financieel-Economische
Zaken

Van

Persoonsgegevens

Datum
25 augustus 2025

Referentie
54088872

Bijlagen

NtO voor wat betreft de Nota naar aanleiding van het
verslag wijziging begrotingsstaten OCW 2025 (VJN)

Aanleiding

De Vaste Commissie voor Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van de Eerste Kamer heeft middels een verslag vragen gesteld over de wijziging van de begrotingsstaten van het ministerie van OCW voor het jaar 2025 (de wijzigingen samenhangende met de Voorjaarsnota).

In de bijlage treft u de nota naar aanleiding van het verslag aan. De antwoorden hierin zijn opgesteld door de directies en vervolgens afgestemd met FEZ, de DG's/SG en Financiën.

Let op: u krijgt in verband met de wens tot verzending op dinsdag 2 september (zie ook toelichting) de antwoorden parallel voorgelegd. De vragen zijn door middel van een kleurcodering ingedeeld naar bewindspersoon, zie voor de verdeling de nota naar aanleiding van het verslag.

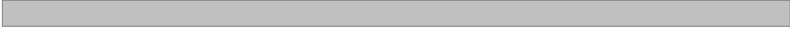
Geadviseerd besluit

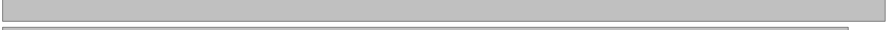
Wij vragen u om een akkoord te geven op de opgestelde lijn van beantwoording. Indien u akkoord bent, wordt u verzocht de aanbiedingsbrief aan de voorzitter van de Eerste Kamer te ondertekenen. Indien u nog opmerkingen heeft dan worden deze na ontvangst verwerkt en ontvangt u maandag 1 september (nadat de ministerraad over de augustusbesluitvorming is geweest) een nieuwe versie voor akkoord en verzending.

Toelichting

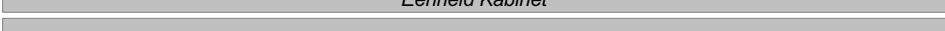
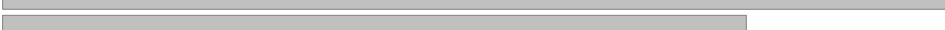
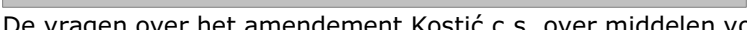
- Bijna alle vragen gaan over de onderwijskansenregeling en het amendement Kostić c.s. (dierproeven).
- *Eenheid Kabinet*

- 0
 Eenheid Kabinet

- Eenheid Kabinet

-
 Eenheid Kabinet

- De vragen over het amendement Kostić c.s. over middelen voor het verminderen van apenproeven zijn mede namens de staatssecretaris Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (LVVN) en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport beantwoord. Dit is ook opgenomen in de aanbiedingsnota die meegestuurd wordt met het verslag aan de Eerste Kamer. Let wel, de antwoorden m.b.t. de apenproeven zijn op deze departementen afgestemd tot en met DG en worden nu parallel aan u voorgelegd aan de BWL aldaar.
- Hieronder vindt u ter informatie nog een uitgebreidere toelichting over het amendement Kostić c.s.

Datum
25 augustus 2025

Extra toelichting m.b.t. vragen amendement Kostić c.s.

Beantwoording Eerste Kamervragen

De voorgestelde beantwoording van de huidige Eerste Kamervragen naar aanleiding van het amendement Kostić c.s. is in de volgende lijn:

- U houdt vast aan het kabinetsbeleid zoals geformuleerd in de brief van uw ambtsvoorganger van 11 april 2025. Er is geen nieuwe informatie waardoor ander beleid nu gerechtvaardigd zou zijn.
- Het amendement heeft geen afdwingbare gevolgen, omdat het de begrotingswet niet aanpast. Daardoor werkt het amendement in de praktijk als een motie, er wordt namelijk geen bedrag in gewijzigd. Het amendement vraagt uitsluitend om een oormerk toe te voegen aan een subsidie. Daar ziet een begrotingswet niet op.
- U geeft invulling aan het amendement door te benadrukken dat het pad naar een proefdiervrije toekomst veilig moet worden bewandeld. Op dit moment kan het verder afbouwen van proeven met NHP nog niet veilig.
- Het kabinet zet in op de ontwikkeling van proefdiervrije onderzoeksmodellen, bijvoorbeeld met een investering van € 124,5 mln. uit het Nationaal Groeifonds.

Achtergrond

Het lid Kostić heeft bij de voorjaarsnota een amendement ingediend over de subsidie vanuit OCW aan het Biomedical Primate Research Centre (BPRC). Bij het BPRC worden proeven gedaan met niet-humane primaten (apen, geen mensapen). Dit onder andere naar de voorkoming en genezing van

infectieziekten, zoals hiv/aids, tuberculose, malaria en dengue, en onderzoek naar aandoeningen met een grote impact op de volksgezondheid zoals MS, Alzheimer, Parkinson en reumatoïde artritis. Het BPRC heeft een belangrijke rol gespeeld bij het testen van vaccins tegen Covid-19.

Datum
25 augustus 2025

In de Kamer pleiten verschillende partijen (PvdD, GroenLinks-PvdA, PVV) voor het stopzetten van de subsidie aan het BPRC en daarmee proeven met apen. Naar aanleiding van een motie in de Kamer is een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid om het aantal proeven op niet-humane primaten (NHP) verder te verlagen zonder dat dit gevolgen heeft voor het onderzoek dat strikt noodzakelijk is voor de bestrijding van levensbedreigende ziekten en uitbraken van infectieziekten die de volksgezondheid bedreigen.

Uw ambtsvoorganger heeft naar aanleiding van dit onderzoek op 11 april 2025 een brief gestuurd naar de Tweede Kamer waarin hij heeft aangegeven dat het kabinet kiest voor het behoud van onderzoek met NHP in Nederland en het voortzetten van de publieke financiering van het BPRC. Argumenten zijn:

- de geopolitieke ontwikkelingen en het belang van pandemische paraatheid;
- de hoge kwaliteit van het onderzoek bij het BPRC en het belang dat Nederland een bijdrage blijft leveren aan wereldwijd onderzoek voor de bestrijding van ernstige (infectie)ziekten en dat dierproefvrije modellen hierin nog niet volledig volstaan;
- dat de huidige fokkolonie bij het BPRC al relatief kleinschalig is en niet veel verder kan worden teruggebracht zonder het risico op inteelt;
- de hoge welzijnstandaarden bij het BPRC en dat afbouw van de publieke financiering van het BPRC waarschijnlijk tot gevolg heeft dat onderzoek met NHP in het buitenland wordt voortgezet, waar de dierenwelzijnsstandaarden over het algemeen lager liggen.

Naar aanleiding van de brief van 11 april 2025 is er bij de voorjaarsnota een amendement ingediend door PvdD, PVV, GroenLinks-PvdA, SP, DENK, Volt en JA21 (76 zetels). De overige partijen stemden tegen: VVD, NSC, D66, BBB, CDA, CU, FVD en SGP (74 zetels).

De toelichting van het amendement Kostić bevat verschillende elementen.

- Het amendement stelt voor om te kiezen voor *vermindering* van het aantal proeven op NHP.
- Tegelijkertijd wordt genoemd dat het aantal proeven op apen zo snel mogelijk, en veilig, moet worden *afgebouwd*.
- Het amendement beoogt jaarlijks € 2,5 miljoen extra in de subsidie aan het BPRC te oormerken voor onderzoek naar alternatieven, totdat in 2030 de gehele subsidie van het BPRC aan alternatieven wordt besteed. Het amendement beoogt hiermee een enorme impuls te geven aan innovatief proefdiervrij onderzoek en aan een toonaangevend en toekomstbestendig BPRC.
- Het amendement biedt de mogelijkheid om alternatieve financiering te verwerven voor proeven met NHP, ook na 2030. Dit kan zowel vanuit opdrachtgevers of een alternatieve subsidieregeling.

De verschillende wensen die samenkomen in het amendement, kunnen *niet allemaal tegelijkertijd en budgetneutraal worden uitgevoerd*. Zonder aanvullende financiering gaat de gehele exploitatiesubsidie van het BPRC in 2030 naar

onderzoek voor alternatieven. Vanwege de hoge vaste en doorlopende kosten voor het in stand houden van de kolonie, betekent dit dat er over een paar jaar onvoldoende middelen over blijven om de NHP-kolonie bij het BPRC te behouden.

Datum
25 augustus 2025